

Evaluering av fagfornyelsen – hva, hvorfor og hvordan

Høsten 2020 tok skolene i bruk de første nye læreplanene. Arbeidet med å utvikle de nye læreplanene, og innføringen av dem i skolen, kalles fagfornyelsen. Fagfornyelsen skal evalueres over en periode på fem år.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 04.10.2021

Målene med fagfornyelsen

Fagfornyelsen skal gi et læreplanverk som forbereder elevene på fremtiden. Fagene skal få mer relevant innhold og tydeligere prioriteringer, og sammenhengen mellom fagene skal bli bedre. Fagfornyelsen skal styrke utviklingen av elevenes dybdelæring og forståelse. Demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring skal prioriteres som temaer i fag der det er relevant.

Sentrale temaer i evalueringen

Evalueringen kretser rundt fire hovedtema:

- Prosessen med å utvikle det nye læreplanverket
- Kvaliteten på læreplanverket
- Tiltak for at det nye læreplanverket tas i bruk: veiledning, kompetanse og støtte
- Endringer i skolen som følge av fagfornyelsen

Målene med evalueringen

Evalueringen av fagfornyelsen skal

- gi kunnskap om hvorvidt læreplanverket fornyes i tråd med målene med fagfornyelsen
- gi kunnskap om hvorvidt strategiene for utvikling og implementering bidrar til å nå målene med fornyelsen
- vurdere virkningene av fagfornyelsen

Evalueringen skal både kunne brukes til å justere fagfornyelsen underveis, og som grunnlag for fremtidig politikktutforming. Den skal være nyttig for sentrale myndigheter, forvaltning, skoleeiere, skoler, lærere og andre sentrale aktører.

Evalueringen er delt inn i flere prosjekter

Evalueringen av fagfornyelsen består av flere forskningsprosjekter som lyses ut av Utdanningsdirektoratet. Den økonomiske rammen for evalueringen er 50 millioner kroner.

Prosjekt 1: Fagfornyelsens intensjoner, prosesser og praksiser

Oppdragstaker: UiO

Forskningsprosjektet skal studere

- arbeidet med utviklingen av læreplanverket
- kvaliteten på læreplanen og støtteressursene
- styring og ledelse av læreplanarbeid
- fagfornyelsens møte med skolenes praksis og elevenes læring

Professor Berit Karseth leder prosjektet.

[Les mer om prosjektet på UiOs nettsider.](#)

Prosjekt 2: Fagfornyelsen i samiske skoler og for samiske elever

Oppdragstaker: Samisk høgskole/Sámi allaskuvla.

Forskningsprosjektet tar for seg hvordan læreplanverket fremstilles i et urfolksperspektiv gjennom samisk språk, kultur og samfunnsliv og hvordan den samiske læreplanen forstås i den samiske skolen.

Forskningsprosjektet er delt inn i tre deler og skal studere:

- Læreplanreformen i et urfolksperspektiv, fagfornyelsens intensjoner og prosess mot implementering
- Samisk som urfolksspråk, fagfornyelsen forståelse av opplæring i og på samisk
- Læreprofesjonen og den operasjonaliserte læreplanen

Prosjektet ledes av førsteamanuensis Hege Merete Somby.

Les mer om prosjektet her: [Evaluering av fagfornyelsen samisk | Sámi University of Applied Sciences \(samas.no\)](#)

Prosjekt 3: Evaluering av fagfornyelsen i fag (EDUCATE)

Oppdragstaker: UiO

Forskningsprosjektet skal studere hvordan fagfornyelsen realiseres gjennom planlegging og gjennomføring av undervisning i spesifikke fag.

Prosjektet vil ha fokus på

- digital kompetanse
- utforskende kompetanse
- folkehelse og livsmestring

Forskerne skal undersøke hvordan disse områdene bidrar til profesjonsutvikling blant lærere, og hvordan de bidrar til økt mestring, motivasjon og trivsel blant elevene.

Prosjektet ledes av professor Lisbeth M. Brevik ved UiO.

[Les om prosjektet til UiO](#)

Prosjekt 4: Fagfornyelsen i spesifikke fag

Oppdragstaker: USN

Forskningsprosjektet skal studere hvordan fagfornyelsen realiseres gjennom planlegging og gjennomføring av undervisning i spesifikke fag på barnetrinnet.

Prosjektet har som mål å få fram kunnskap om

- endringer i hvordan lærere underviser og vurderer, endringer av lærer- og elevrollen og endringer i fagenes innhold
- hvordan de ulike elementene i fagfornyelsen tas i bruk i enkeltfag
- hvordan skole- og læringsmiljøet danner kollektive læreprosesser
- hva som fremmer og hemmer implementeringen av fagfornyelsen i skolene og i enkeltfag
- hvordan lærere og skoleledere ser på lærerutdannernes rolle når det gjelder å få til varige endringer

Prosjektet ledes av Nils Asle Bergsgard, visedekan ved Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap ved USN.

[Les om prosjektet til USN](#)

Prosjekt 5: Fagfornyelsen i praktiske og estetiske fag

Oppdragstaker: USN

Forskningsprosjektet tar for seg hvordan fagfornyelsen blir realisert i praksis gjennom planlegging og gjennomføring av undervisning i praktisk og estetiske fag.

Prosjektet skal bidra med

- kunnskap om hvordan fagfornyelsen blir tatt i bruk
- hvilke endringer reformen fører til i fagene hver for seg
- hvilke endringer reformen fører til i fagene som et fagområde i skolen.

Prosjektet skal ta for seg fagene: musikk, mat og helse, kunst og håndverk og kroppsøving.

Prosjekt ledes av professor Trine Ørbæk.

Les [mer om prosjektet her](#).

Programstyre og sekretariat

Utdanningsdirektoratet har etablert et eksternt programstyre som skal sikre høy faglig kvalitet i evalueringsprogrammet. Programstyret tar de endelige beslutningene når det gjelder tildeling av oppdrag.

Programstyret ledes av Ola Andres Erstad, professor ved Institutt for pedagogikk, Universitetet i Oslo.

Programstyret

Ola Andres Erstad (leder), professor ved Institutt for pedagogikk, Universitetet i Oslo

Elaine Munthe (nestleder), professor i pedagogikk og senterleder for Kunnskapssenter for utdanning, Universitetet i Stavanger.

Lise Tingleff Nielsen, områdesjef for grunnskole, Danmarks Evalueringsinstitutt

Knut Martin Mørken, professor i matematikk og visedekan for utdanning ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo

Torjer Andreas Olsen, professor ved Senter for samiske studier, Universitetet i Tromsø

Elise Wedde, seniorrådgiver i Utdanningsforbundet

Kristin Eidet Robstad, kommunaldirektør i Kristiansand kommune

Sissel Skillinghaug, divisjonsdirektør for Divisjon for kunnskap og teknologi, Utdanningsdirektoratet

Observatører

Hallvard Thorsen, seniorrådgiver i Kunnskapsdepartementet

Kari Sara Skoglund, seniorrådgiver i Sametinget